

ЗАКОН ЗА ЗАНАЯТИТЕ

Обн. ДВ. бр.42 от 27 Април 2001г., изм. ДВ. бр.112 от 29 Декември 2001г., изм. ДВ. бр.56 от 7 Юни 2002г., изм. ДВ. бр.99 от 9 Декември 2005г., изм. ДВ. бр.105 от 29 Декември 2005г., изм. ДВ. бр.10 от 31 Януари 2006г., изм. ДВ. бр.30 от 11 Април 2006г., изм. ДВ. бр.34 от 25 Април 2006г., изм. ДВ. бр.81 от 6 Октомври 2006г., изм. ДВ. бр.19 от 13 Март 2009г.

В сила от 28.05.2001 г.

Глава първа. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. Този закон урежда упражняването на занаятите, организацията на занаятчийството и занаятчийското обучение.

Чл. 2. (1) Целта на закона е стимулиране развитието на занаятите чрез осигуряване на условия за разгръщане на предприемчивостта, защита на интересите на занаятчиите и защита на потребителите на занаятчийски услуги.

(2) Държавата подпомага и насърчава занаятчийските предприятия и организации за повишаване на тяхната конкурентоспособност и трудова заетост.

Чл. 3. (1) Занаят е производството на изделия или предоставянето на услуги, посочени в списък на занаятите съгласно приложение № 1 на закона, по занаятчийски начин.

(2) Предприятието за производство на изделия или за предоставяне на услуги, посочени в списъка на занаятите, е организирано по занаятчийски начин, когато една или няколко от следващите характеристики е определяща за облика му:

1. работният процес не е автоматизиран във висока степен или е силно разчленен на отделни операции и за работниците е необходима занаятчийска квалификация;

2. ръководителят на предприятието познава детайлно целия работен процес до степен, че може да го осъществи сам и работният процес е организиран така, че той може да го наблюдава и контролира пряко;

3. броят на наемните работници в предприятието е в рамките на определения от Националната занаятчийска камара за съответния занаят и производството е с такъв обем, че не се изисква регистрация по Закона за данък върху добавената стойност;

4. изделията се изработват и услугите се предоставят по поръчка.

Глава втора. УПРАЖНЯВАНЕ НА ЗАНАЯТ

Чл. 4. (1) Самостоятелното упражняване на занаят се осъществява след вписване на собственика на занаятчийското предприятие в регистъра на занаятчиите.

(2) Регистрираният занаятчия е длъжен да постави на видно място в работното помещение издаденото удостоверение за вписване в регистъра, както и да го показва при поискване от потребителите на предоставяните стоки и услуги и от контролни органи.

(3) Упражняването на занаят е несамостоятелно, когато извършваният по занаятчийски начин работен процес обслужва или е подчинен на основния работен процес в предприятието, който не се извършва по занаятчийски начин.

Чл. 5. (1) Работата на занаятчийското предприятие може да бъде продължена след смъртта на занаятчията от наследниците му, изпълнителя на завещанието или управителя на незаето наследство. Продължаването на работата се разрешава от съответната регионална занаятчийска камара.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 99 от 2005 г., в сила от 10.06.2006 г.) След изтичането на една година от смъртта на занаятчията работата на занаятчийското предприятие може да бъде продължена само ако ръководството му бъде поето от майстор. Регионалната занаятчийска камара, Комисията за защита на потребителите към Министерството на икономиката, нейните регионални структури и звената за защита на потребителите към общинската администрация могат да изискват предприятието да бъде ръководено от майстор и преди изтичането на едногодишния срок.

(3) Продължаването по ал. 1 може да трае до две години, ако работата се продължава от низходящ на починалия, който се обучава за занаятчия, но не е навършил 27 години.

Чл. 6. (Изм. - ДВ, бр. 99 от 2005 г., в сила от 10.06.2006 г.) Работата на занаятчийско предприятие, притежавано от дружество с ограничена отговорност или кооперация, може да бъде продължена за срок до една година след като регистрираният майстор престане да го ръководи. Продължаването на работата се разрешава от регионалната занаятчийска камара. Комисията за защита на потребителите към Министерството на икономиката, нейните регионални структури и звената за защита на потребителите към общинската администрация може да изискват предприятието да бъде ръководено от майстор и преди изтичането на едногодишния срок.

Чл. 7. За прехвърлянето на занаятчийското предприятие като съвкупност от права, задължения и фактически отношения се прилагат съответно разпоредбите за предприятието на предприятието на едноличния търговец, като вписването на прехвърлянето се извършва в регистъра на занаятчиите, а публикация не се извършва.

Глава трета. ОРГАНИЗАЦИЯ НА ЗАНЯЯТЧИЙСТВОТО

Раздел I. Регионални занаятчийски камари

Чл. 8. (1) Създават се регионални занаятчийски камари, които са юридически лица.
(2) В една област може да има само една регионална занаятчийска камара.
(3) Право на наименование "Регионална занаятчийска камара" имат само юридически лица, отговарящи на условията по този закон.
(4) Регионалната занаятчийска камара може да придобива и да притежава имущество.

Чл. 9. Регионалната занаятчийска камара:

1. защитава интересите и подпомага занаятчиите, като осигурява тяхната равнопоставеност;
2. подпомага държавната и общинската администрация в усилията им за насърчаване развитието на занаятите и разработване на икономическата им политика и целевото финансиране на програми и проекти, свързани със занаятите;
3. подпомага членовете си в организирането и осъществяването на занаятчийското обучение, провежда изпити за признаване на занаятчийска квалификация и издава свидетелства за калфи;
4. контролира качеството на занаятчийските услуги и законосъобразността на занаятчийската дейност;
5. издава удостоверения за произход на изделията, произведени в занаятчийските предприятия, както и други удостоверителни документи в случаите, уредени със закон;
6. води регистър на занаятчиите и регистри на чираците, калфите и майсторите.

Чл. 10. (1) Членове на регионалната занаятчийска камара са:

1. собствениците на занаятчийски предприятия;
 2. майсторите, калфите и чираците.
- (2) Собствениците на занаятчийски предприятия дължат членски внос при условия и по ред, определени в устава на регионалната занаятчийска камара и решенията на общото събрание.

Чл. 11. Всеки собственик на занаятчийско предприятие е длъжен да се регистрира в регионалната занаятчийска камара, в района на която иска да извършва занаятчийска дейност.

Чл. 12. (1) Органи на регионалната занаятчийска камара са общото събрание и управителният съвет.

(2) Устройството и дейността на регионалната занаятчийска камара се уреждат в устав.

Чл. 13. Общото събрание е върховен орган на регионалната занаятчийска камара.

Чл. 14. (1) Общото събрание се състои от представители на всички членове на регионалната занаятчийска камара.

(2) Представителите на майсторите съставляват 2/3 от членовете на общото събрание.

(3) Представителите на собствениците на занаятчийски предприятия, които не са майстори, на калфите и чираците съставляват една трета от членовете на общото събрание.

(4) Редът за избиране на пълномощници и основанията и редът за прекратяване на мандата им се определят в устава на регионалната занаятчийска камара.

Чл. 15. Общото събрание:

1. приема, изменя и допълва устава;
2. взема решения за сливане, вливане, отделяне и разделяне;
3. избира и освобождава от длъжност членовете на управителния съвет;
4. приема основните насоки и програма за дейността на камарата;
5. приема бюджета;
6. приема отчета за дейността на управителния съвет.

Чл. 16. (1) Общото събрание се свиква най-малко един път в годината от управителния съвет или по искане на 1/3 от членовете на общото събрание.

(2) Свикването и провеждането на заседанията на общото събрание се уреждат с устава на регионалната занаятчийска камара.

Чл. 17. (1) Управителният съвет изпълнява решенията на общото събрание и направлява дейността на камарата. Той осъществява и всички други функции, които по закон или според устава не спадат в правомощията на друг орган.

(2) Управителният съвет може да назначи изпълнителен директор, когато това е предвидено в устава. Изпълнителният директор може да не е член на регионалната камара.

Чл. 18. (1) Управителният съвет на регионалната занаятчийска камара се състои от председател и четирима до осем членове, които се избират за срок от 5 години. Член на управителния съвет може да бъде само член на регионалната занаятчийска камара.

(2) Не могат да бъдат избирани за членове на управителния съвет лица, които:

1. са под 18 години и поставените под запрещение;
2. са лишени от правото да заемат ръководна, отчетническа или материалноотговорна длъжност;
3. се намират с член на управителния съвет в брак, в родство по права линия или са братя или сестри.

(3) При напускане или смърт на членове на управителния съвет съставът на съвета се попълва при спазване на изискванията на ал. 2. Новоизбраните членове упражняват остатъка от мандата на управителния съвет.

(4) Свикването и провеждането на заседанията на управителния съвет на регионалната занаятчийска камара се уреждат с устава.

Чл. 19. Председателят на управителния съвет на регионалната занаятчийска камара представлява камарата, организира изпълнението на решенията на общото събрание и управителния съвет и ръководи текущата дейност на камарата. Когато се допуска назначаване на изпълнителен директор, в устава се предвижда кои от правомощията на председателя на управителния съвет се предоставят на изпълнителния директор.

Чл. 20. (1) Регионалната занаятчийска камара събира такси за услугите, които предоставя.

(2) Размерът на таксите се определя с тарифа, одобрена от Министерския съвет по предложение на Националната занаятчийска камара.

Раздел II.

Регистър на занаятчиите

Чл. 21. (1) Всяка регионална занаятчийска камара води регистър на занаятчиите от нейния регион.

(2) В регистъра се вписват собствениците на занаятчийски предприятия.

(3) В регистъра се вписва наследникът на собственика, съответно изпълнителят на завещанието или управителят на незаето наследство, които продължават работата на занаятчийското предприятие съгласно чл. 5.

(4) Регистърът на занаятчиите е публичен и се води по образец съгласно приложение № 2.

Чл. 22. (1) Собственик на занаятчийско предприятие може да бъде:

1. физическо лице, което е вписано като майстор;

2. търговско дружество, чийто неограничено отговорен съдружник е вписан като майстор;
3. гражданско дружество, чийто член, отговорен за техническото ръководство на занаятчийското предприятие, е вписан като майстор.

(2) Търговско дружество с ограничена отговорност или кооперация може да бъде собственик на занаятчийско предприятие, ако лицето, отговорно за техническото ръководство на търговското предприятие, съответно предприятието на кооперацията, е вписано като майстор.

Чл. 23. (1) На вписване в регистъра на занаятчиите подлежат следните обстоятелства:

1. (изм. - ДВ, бр. 34 от 2006 г., в сила от 01.01.2008 г.) името, ЕГН, местожителството и адресът на занаятчия - физическо лице, съответно фирмата, седалището, адресът на управление, данните по търговската регистрация и единния идентификационен код на собственика на занаятчийското предприятие, когато е регистриран по Търговския закон или по Закона за кооперациите;

2. занаятите, които ще се упражняват;

3. мястото, в което ще се упражняват занаятите;

4. номерът на майсторското свидетелство и името на майстора, който ръководи занаятчийското предприятие съгласно чл. 5, 6 или 22.

(2) На вписване подлежат и промените в обстоятелствата по ал. 1, за което се подава молба, придружена със съответните документи, в 14-дневен срок от настъпването им.

Чл. 24. (1) Вписването в регистъра на занаятчиите става по искане на собственика на занаятчийското предприятие, съответно на лицата, които продължават работата на занаятчийското предприятие в случаите по чл. 5.

(2) Заявлението за вписване трябва да съдържа:

1. (доп. - ДВ, бр. 34 от 2006 г., в сила от 01.01.2008 г.) името, съответно фирмата и адреса на заявителя и единния идентификационен код за търговците, съответно идентификационния код по БУЛСТАТ за останалите лица;

2. подлежащите на вписване обстоятелства;

3. подпис на заявителя.

(3) Към заявлението за вписване се представят:

1. майсторско свидетелство и/или други документи, удостоверяващи наличието на обстоятелствата, позволяващи работата на предприятието като занаятчийско, както и продължаването на работата на занаятчийско предприятие в случаите по чл. 5;

2. (изм. - ДВ, бр. 105 от 2005 г., в сила от 01.01.2006 г., изм. - ДВ, бр. 34 от 2006 г., в сила от 01.01.2008 г.) за лицата, регистрирани по Търговския закон и по Закона за кооперациите - актуално удостоверение за вписване в търговския регистър;

3. документ, удостоверяващ съгласието на майстора да поеме ръководството на занаятчийското предприятие;

4. доказателства за представителната власт на лицето, подписало заявлението;

5. квитанция за внесена такса.

Чл. 25. (1) (Доп. - ДВ, бр. 10 от 2006 г.) Регионалната занаятчийска камара се произнася по искането за вписване с мотивирано решение, с което уважава или отхвърля искането в 14-дневен срок от подаване на заявлението. Непроизнасянето в срок се смята за мълчалив отказ.

(2) При непълноти и/или неточности в представените документи заявителят се уведомява писмено в 7-дневен срок за отстраняването им. При неотстраняване на непълнотите и/или неточностите в 1-месечен срок от уведомяването искането се оставя без разглеждане.

(3) Регионалната занаятчийска камара може да извършва проверки за истинността на представените данни и документи, както и служебно да събира и друга информация за молителя, когато такава е необходима.

(4) Вписванията се извършват от лица, определени с решение на управителния съвет на регионалната занаятчийска камара да водят и съхраняват регистъра на занаятчиите, които:

1. водят входящ регистър на постъпилите заявления и азбучен указател на регистрираните занаятчици;

2. вписват в регистъра данните и обстоятелствата по чл. 23;

3. съхраняват документите;

4. дават справки и вписват промените по партидите.

(5) (Нова - ДВ, бр. 10 от 2006 г.) Вписването се извършва в срок три дни от произнасянето на регионалната занаятчийска камара. В случай на обжалване на отказ вписването се извършва в срок три дни от представяне на съдебното решение за отмяна на отказа.

(6) (Предишна ал. 5 - ДВ, бр. 10 от 2006 г.) На вписаното лице се издава удостоверение по образец, одобрен от Националната занаятчийска камара.

(7) (Предишна ал. 6 - ДВ, бр. 10 от 2006 г.) Лицата, водещи регистрите, комплектоват документацията на всеки заявител в отделно дело, което носи поредния номер на партидата. На корицата на делото се отбелязват номерът на делото и номерът на тома и страницата на регистъра.

Чл. 26. (1) Вписването в регистъра на занаятчиите се заличава:

1. по молба на регистрираното лице, респективно наследниците или правоприменниците;
2. при смърт на физическото лице или прекратяване или ликвидация на юридическото лице.

(2) В случаите по ал. 1 в регистъра се извършва отбелязване за заличаване по партидата на занаятчиите.

Чл. 27. Всяка регионална занаятчийска камара изпраща ежемесечно в Националната занаятчийска камара извлечения за вписаните, съответно заличени занаятчиите за попълване и поддържане на актуалното състояние на централния регистър на занаятчиите.

Раздел III. Национална занаятчийска камара

Чл. 28. (1) Националната занаятчийска камара е организация на занаятчиите в Република България.

(2) Националната занаятчийска камара подпомага и защитава общите интереси на своите членове и съдейства за развитието на занаятите и утвърждаване на техния престиж. Националната занаятчийска камара може да придобива и да притежава имущество.

(3) Националната занаятчийска камара е юридическо лице със седалище София.

(4) В Националната занаятчийска камара членуват регионалните занаятчийски камари. В нея могат да членуват и националните занаятчийски браншови сдружения.

(5) Националната занаятчийска камара приема устав за устройството и дейността си.

Чл. 29. (1) Националната занаятчийска камара:

1. провежда обща политика за защита интересите на занаятчиите и техните организации, като осигурява тяхната равнопоставеност;
2. участва в разработването на проекти и изготвя становища по нормативните актове, свързани със занаятите и занаятчийското обучение;
3. приема правилници и образци на документи, предвидени в закон;
4. приема професионални правила;
5. организира обучението на занаятчиите, изготвя правила за провеждането му и следи за тяхното изпълнение;
6. обобщава постъпилата от регионалните занаятчийски камари информация и в случай на необходимост прави предложения до държавните органи за намеса на държавата в занаятчийския сектор;
7. води централен регистър на занаятчиите на основата на регионалните регистри;
8. координира дейността на регионалните занаятчийски камари.

(2) Националната занаятчийска камара изпълнява и други функции, възложени ѝ със закон.

Чл. 30. Органи на Националната занаятчийска камара са общото събрание, настоятелството и контролната комисия.

Чл. 31. (1) Общото събрание на Националната занаятчийска камара се състои от представители на регионалните занаятчийски камари и националните занаятчийски браншови сдружения по определена в устава норма на представителство.

(2) Представителите на регионалните занаятчийски камари съставляват най-малко половината от членовете на общото събрание.

Чл. 32. Общото събрание на Националната занаятчийска камара:

1. приема, изменя и допълва устава;
2. избира членовете на настоятелството и контролната комисия;
3. по предложение на настоятелството признава представителността и приема за членове национални браншови сдружения.

Чл. 33. (1) Общото събрание на Националната занаятчийска камара се свиква не по-рядко от веднъж на три години.

(2) Свикването и провеждането на общото събрание на Националната занаятчийска камара се извършва при условия и по ред, предвидени в устава.

Чл. 34. Настоятелството на Националната занаятчийска камара изпълнява решенията на общото събрание и направлява дейността на камарата.

Чл. 35. (1) Настоятелството на Националната занаятчийска камара се състои от председател и осем до четиринадесет членове, които се избират за срок от 7 години. Членове на настоятелството могат да бъдат само членове на регионалните занаятчийски камари и представители на приети за членове национални браншови занаятчийски сдружения.

(2) За членовете на настоятелството на Националната занаятчийска камара се прилагат изискванията на чл. 18, ал. 2 и 3.

(3) Настоятелството на Националната занаятчийска камара може да образува свои органи - комисии, съвети и други, които да подпомагат неговата дейност.

(4) Настоятелството на Националната занаятчийска камара може да назначи изпълнителен директор, ако това е предвидено в устава. Изпълнителният директор може да не е член на регионална занаятчийска камара, нито представител на прието за член национално браншово занаятчийско сдружение. Изпълнителният директор може да бъде освободен от настоятелството по всяко време.

Чл. 36. Председателят на настоятелството на Националната занаятчийска камара представлява камарата, организира изпълнението на решенията на общото събрание и настоятелството и ръководи текущата дейност на камарата. Когато се допуска назначаване на изпълнителен директор, в устава се предвиждат правомощията, които се предоставят на изпълнителния директор.

Чл. 37. Членовете на контролната комисия се избират за срок от 7 години. Контролната комисия избира от състава си председател.

Чл. 38. (1) Контролната комисия проверява дейността на управителните органи на Националната занаятчийска камара и регионалните занаятчийски камари и отчита своята дейност пред общото събрание.

(2) Членовете на контролната комисия могат да участват в заседанията на настоятелството на Националната занаятчийска камара и управителните съвети на регионалните занаятчийски камари със съвещателен глас.

(3) Когато установи съществени нарушения на закона или устава, контролната комисия свиква общото събрание на Националната или съответната регионална занаятчийска камара.

Чл. 39. (1) Към Националната занаятчийска камара се създава арбитражен съд за разрешаване на спорове между занаятчии.

(2) Разглеждането на арбитражното дело се урежда с правилника на арбитражния съд.

(3) Арбитражният съд решава споровете въз основа на закона, правилника и обичаите.

(4) За неуредените в този закон въпроси се прилагат съответно разпоредбите на Закона за международния търговски арбитраж.

Чл. 40. (1) Националната занаятчийска камара събира такси за услугите, които предоставя.

(2) Размерът на таксите се определя с тарифа, одобрена от Министерския съвет по предложение на Националната занаятчийска камара.

Чл. 41. (1) Органите на местното самоуправление, централните и териториалните органи на изпълнителната власт взаимодействат с Националната занаятчийска камара и с регионалните занаятчийски камари за постигане целите на закона и обменят необходимата информация.

(2) При разработване на проекти на нормативни актове, свързани със занаятите, компетентните държавни органи изискват становището на Националната занаятчийска камара.

Раздел IV.

Браншови занаятчийски сдружения

Чл. 42. За защита на професионалните си интереси занаятчиите могат да учредяват регионални браншови занаятчийски сдружения, които са юридически лица с нестопанска цел.

Чл. 43. Регионалните браншови занаятчийски сдружения:

1. съдействат за взаимно подпомагане на своите членове;
2. следят за спазване на професионалната етика;
3. участват при изготвяне на правилата и провеждане на изпитите за придобиване на калфенска и майсторска правоспособност;
4. осъществяват културна и просветна дейност;
5. извършват и други дейности, предвидени в устава.

Чл. 44. (1) Регионалните браншови занаятчийски сдружения могат да се обединяват в национални браншови занаятчийски сдружения. Национално браншово занаятчийско сдружение, което притежава регионални структури, може да има за членове и занаятчи.

(2) В даден бранш може да бъде признато само едно национално браншово занаятчийско сдружение.

Глава четвърта. ЗАНЯЯТЧИЙСКО ОБУЧЕНИЕ

Раздел I. Чираци

Чл. 45. (1) Чираци са лицата, които работят и изучават занаят в занаятчийско предприятие.

(2) Чирак може да се обучава в занаятчийско предприятие само от майстор.

(3) За чирак може да бъде прието лице, навършило 16 години, което не се обучава в дневна форма в училище от системата на народната просвета или в редовна форма във висше училище.

Чл. 46. (1) В занаятчийското предприятие могат да се обучават чираци само по занаятите, които се упражняват в това предприятие.

(2) Право да провеждат обучение имат само тези занаятчийски предприятия, които са осигурили за тази цел подходящо по вид и обзавеждане място.

(3) Броят на чираците се определя от възможностите за обучение и потребностите на занаятчийското предприятие.

(4) Един майстор не може да обучава едновременно повече от двама чираци.

Чл. 47. (1) Обучението на чираци се извършва в съответствие с изискванията на правилник за обучение, изготвен и приет от Националната занаятчийска камара след съгласуване с Националната агенция за професионално образование и обучение. В правилника за обучение се определят:

1. срокът на обучение, който не може да бъде по-кратък от 3 години и по-дълъг от 4 години;
2. уменията и знанията, предмет на занаятчийското обучение;
3. занаятите, по които може да се организира обучение;
4. изискванията към условията за обучение;
5. изпитните изисквания за завършване на обучението;
6. управлението и контролът на обучението;
7. документите за завършено обучение.

(2) Чиракът може да се обучава само ако е сключил договор за това със собственика на занаятчийското предприятие.

(3) В договора между чирака и собственика на занаятчийското предприятие се определят:

1. срокът на обучение;
2. предметът на обучение (занаятът, по който ще се извършва обучението);
3. финансовите взаимоотношения между собственика на занаятчийското предприятие и чирака.

(4) По отношение на трудовоправните отношения между чирака и собственика на занаятчийското предприятие се прилага Кодексът на труда.

Чл. 48. Регионалните занаятчийски камари водят регистри на обучаваните чираци в занаятчийските предприятия (регистър на чираците). Регистърът се води с цел подпомагане, регулиране и контрол на обучението. Условията и редът за водене на регистър на чираците се определят с правилник, издаден от Националната занаятчийска камара.

Чл. 49. Обучението на чирака завършва с калфенски изпит.

Раздел II. Калфи

Чл. 50. (1) Калфи са лицата, които постоянно упражняват определен занаят в занаятчийско предприятие.

(2) Може да бъде калфа:

1. чирак, който успешно е положил калфенски изпит;
2. лице, което не е било чирак в занаятчийско предприятие, но упражнява занаят поне от 3 години и успешно е положило калфенски изпит;
3. лице, което притежава втора или трета степен на професионална квалификация по Закона за професионалното образование и обучение, ако тя съответства на определен занаят.

Чл. 51. (1) Калфенският изпит трябва да установи дали изпитваният притежава всички теоретични познания и практически умения, необходими за самостоятелно упражняване на съответния занаят.

(2) Успешно положилият изпита получава свидетелство за калфа, издадено от съответната регионална занаятчийска камара.

Чл. 52. Националната занаятчийска камара издава правилник за провеждане на калфенския изпит. Правилникът урежда условията за допускане до изпит, плана за протичане на изпита, мястото (занаятчийски предприятия) на провеждане на изпита, критериите за оценка, времето на провеждане на изпитите, броя на явяванията на изпит, както и условията и реда за издаване на калфенското свидетелство.

Чл. 53. (1) За полагане на калфенски изпити регионалните занаятчийски камари определят изпитни комисии. Мандатът на комисииите е 5 години.

(2) Изпитната комисия се състои най-малко от 3 членове. Членовете на изпитната комисия трябва да бъдат майстори и калфи по съответния занаят. Председателят на комисията се определя от регионалната занаятчийска камара.

(3) Членовете на изпитната комисия получават възнаграждение, размерът на което се определя от Националната занаятчийска камара.

(4) Изпитната комисия провежда калфенски изпити 2 пъти в годината.

Чл. 54. Регионалните занаятчийски камари водят регистър на калфите. Условията и редът за водене на регистър на калфите се определят с правилник, издаден от Националната занаятчийска камара.

Раздел III. Майстори

Чл. 55. (1) Майстор в определен занаят е лице, което притежава майсторско свидетелство, издадено от Националната занаятчийска камара.

(2) Майсторското свидетелство се издава за успешно издържан майсторски изпит.

(3) Няма ограничения в броя на майсторските свидетелства, които едно лице може да притежава.

Чл. 56. Националната занаятчийска камара издава правилник за провеждане на майсторски изпит. Правилникът урежда условията за допускане до изпит, плана за протичане на изпита, мястото (занаятчийски предприятия) на провеждане на изпита, критериите за оценка, времето на провеждане на изпитите, броя на явяванията на изпит, както и условията и реда за издаване на майсторско свидетелство.

Чл. 57. (1) Майсторският изпит трябва да установи дали кандидатът притежава всички теоретични познания и практически умения, за да може да упражнява самостоятелно съответен занаят, да може да управлява занаятчийско предприятие и да обучава ученици.

(2) Майсторският изпит се провежда в 3 части:

1. практическа;
2. теоретична, включваща познания в областта на организацията и управлението на предприятието;
3. педагогическа.

Чл. 58. Националната занаятчийска камара организира обучението на кандидатите за полагане на майсторски изпит.

Чл. 59. (1) До полагане на майсторски изпит се допускат лица, които са упражнявали занаята в продължение на 3 години като:

1. калфи, или

2. лица със завършено средно или по-високо образование по съответната специалност.

(2) Управителният съвет на регионалната занаятчийска камара може с мотивирано решение да допусне до майсторски изпит лице, което не отговаря на изискванията по ал. 1, когато кандидатът е упражнявал занаята в чужбина, затруднен е да представи документи или са налице други основателни причини.

Чл. 60. (1) За полагане на майсторски изпити Националната занаятчийска камара определя изпитни комисии по предложение на регионалните занаятчийски камари. Мандатът на изпитната комисия е 5 години.

(2) Изпитната комисия се състои най-малко от 5 членове. Членовете на изпитната комисия трябва да бъдат изявени майстори в съответния занаят. Председателят на комисията се определя от Националната занаятчийска камара.

(3) Членовете на изпитната комисия получават възнаграждение за проведените изпити в размер, определен от Националната занаятчийска камара.

(4) Изпитната комисия провежда майсторски изпити два пъти в годината.

Чл. 61. Кандидатите се допускат до изпит от председателя на изпитната комисия. Той е длъжен да уведоми всеки кандидат дали е допуснат до изпит в 15-дневен срок от подаването на съответните документи. В случая на чл. 59, ал. 2 срокът е едномесечен.

Чл. 62. Ако кандидатът не е положил успешно майсторския изпит, той има право да положи изпита пред изпитна комисия от друга регионална занаятчийска камара, посочена от председателя на Националната занаятчийска камара.

Чл. 63. Регионалните занаятчийски камари водят регистър на майсторите. Условието и редът за водене на регистър на майсторите се определят с правилник, издаден от Националната занаятчийска камара.

Глава пета.

СЪДЕБЕН КОНТРОЛ

(НОВА - ДВ, БР. 10 ОТ 2006 Г.)

Чл. 64. (Нов - ДВ, бр. 10 от 2006 г.) (1) Решенията на органите на Националната занаятчийска камара и на регионалните занаятчийски камари, които противоречат на закона или на устава, подлежат на контрол по общия исков ред в 14-дневен срок от постановяване или узнаване на решението, но не по-късно от три месеца от постановяването му.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 30 от 2006 г., в сила от 12.07.2006 г.) Административните актове по този закон се обжалват по реда и в сроковете на Административнопроцесуалния кодекс. Този ред се прилага и при мълчалив отказ.

Глава шеста.

АДМИНИСТРАТИВНОНАКАЗАТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

(НОВА - ДВ, БР. 10 ОТ 2006 Г.)

Чл. 65. (Нов - ДВ, бр. 10 от 2006 г.) (1) За нарушение или неизпълнение на разпоредбите на чл. 4, ал. 2, чл. 5, ал. 1 и 2, чл. 6, 7, чл. 10, ал. 2, чл. 11, чл. 23, ал. 2, чл. 24, 46 и чл. 47, ал. 1 на виновните лица се налага глоба от 50 до 500 лв., ако деянието не съставлява престъпление.

(2) В случаите по ал. 1, когато нарушението или неизпълнението е извършено от юридическо лице, се налага имуществена санкция от 100 до 1000 лв.

Чл. 66. (Нов - ДВ, бр. 10 от 2006 г.) Лице, определено по реда на чл. 25, ал. 4, което не изпълни задълженията си по чл. 21, ал. 2 и 3, чл. 25, ал. 4 - 7 и чл. 26 или откаже да представи информация от регистъра на занаятчиите, се наказва с глоба от 100 до 500 лв.

Чл. 67. (Нов - ДВ, бр. 10 от 2006 г.) Актовете за установяване на административните нарушения се съставят от председателя на съответната регионална занаятчийска камара.

Чл. 68. (Нов - ДВ, бр. 10 от 2006 г.) (1) Областният управител или оправомощено от него лице издава наказателно постановление въз основа на съставения акт.

(2) Установяването на нарушенията, издаването, обжалването и изпълнението на наказателните постановления се извършват по реда на Закона за административните нарушения и наказания.

Допълнителни разпоредби

§ 1. По смисъла на този закон:

1. "Отговорен за техническото ръководство" на занаятчийско предприятие, съответно търговско предприятие или предприятие на кооперация е майстор, който ръководи производствената дейност и отговаря за осъществяването на технологичния процес, като може да не е собственик на занаятчийското предприятие.

2. "Занаятчийска квалификация" е набор от необходимите професионални, организационни, творчески и други познания и умения за упражняването на занаят.

3. "Занаятчийско обучение" е преподаване на професионалните, организационните, творческите и другите познания и умения, необходими за упражняването на занаят.

Преходни и Заключителни разпоредби

§ 2. Министерският съвет, областните управители и общинските съвети предоставят на районните занаятчийски камари и на Националната занаятчийска камара помещения - държавна или общинска собственост, необходими за осъществяване на дейността им, по реда на Закона за държавната собственост, съответно на Закона за общинската собственост.

§ 3. (1) Областните управители или натоварени от тях лица водят регистъра на занаятчиите и регистъра на майсторите до конституирането на регионалните занаятчийски камари, но не повече от две години след влизането на закона в сила.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 112 от 2001 г., изм. - ДВ, бр. 56 от 2002 г.) Лицата, които към влизане в сила на закона извършват дейност, посочена в списъка на занаятите, която отговаря на изискванията на чл. 3, ал. 2 и § 4, подават документи по чл. 23, ал. 1, т. 1-3, диплома за образование и доказателства по § 4, ал. 2 за вписване в регистрите по ал. 1 в срок от 1 юни 2001 г. до 31 декември 2002 г.

§ 4. (1) В едногодишен срок след влизането на закона в сила в регистъра на майсторите се вписват лица без положен майсторски изпит, които имат:

1. завършено висше образование и са упражнявали занаята 3 от последните 10 години;

2. завършено средно или полувисше образование по съответната специалност и са упражнявали занаята 5 от последните 10 години;

3. завършено средно или полувисше образование и са упражнявали занаята 5 от последните 10 години;

4. завършено основно образование и са упражнявали занаята 10 от последните 15 години;

5. завършено начално образование или са без образование и са упражнявали занаята 12 от последните 20 години.

(2) Упражняването на занаята по трудов договор се доказва с трудова книжка или по друг начин за установяване на трудов стаж. Самостоятелното упражняване на занаята се доказва с удостоверение за членуване в задруга на майсторите или друга сходна организация. Когато самостоятелното упражняване на занаята се доказва с регистрация в общината, съдебна или друга регистрация, трябва да се представят и доказателства за платените данъци през времето на упражняване на занаята.

§ 5. До конституирането на Националната занаятчийска камара нейните функции се изпълняват съвместно от Българската занаятчийска камара и Българската стопанска камара, които в 6-месечен срок от влизане на закона в сила определят броя на работниците по чл. 3, ал. 2, т. 3, издават образец на удостоверенията за вписване в регистъра на занаятчиите по чл. 25, ал. 5 и определят условията и реда за водене на регистъра на майсторите.

§ 6. (1) Регионалните занаятчийски камари се конституират на общи събрания, свикани от областните управители съвместно с Българска занаятчийска камара и Българска стопанска камара чрез публикации в два национални и един регионален ежедневник не по-рано от една година след влизането на закона в сила и не преди в регистъра на занаятчиите да са вписани 50 лица от не по-малко от четири различни занаята. В учредителното събрание участват всички лица, вписани в регистъра на занаятчиите до издаването на заповедта на областния управител за свикване на общото събрание. На общото събрание се избират органите на камарата и се приема устав.

(2) За две или повече съседни области може да се учреди една регионална занаятчийска камара. В този случай учредителното събрание се свиква от областните управители на всички участващи области.

(3) Националната занаятчийска камара се конституира на общо събрание с участието на поне пет регионални занаятчийски камари, включващи не по-малко от десет области. На общото събрание се избират органите на камарата и се приема устав.

§ 7. Членовете на първия управителен съвет на регионалните занаятчийски камари се избират за срок от 3 години. Членовете на първото настоятелство на Националната занаятчийска камара се избират за срок от 4 години.

§ 8. В Закона за малките и средните предприятия (обн., ДВ, бр. 84 от 1999 г.; изм., бр. 80 и 92 от 2000 г.) в § 1, т. 1 от допълнителната разпоредба накрая се добавят думите "и занаятчия по смисъла на Закона за занаятите".

§ 9. Законът влиза в сила един месец след обнародването му в "Държавен вестник".

Законът е приет от XXXVIII Народно събрание на 12 април 2001 г. и е подпечатан с официалния печат на Народното събрание.

**ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ
КЪМ ЗАКОНА ЗА ЗАЩИТА НА ПОТРЕБИТЕЛИТЕ**
(ОБН. - ДВ, БР. 99 ОТ 2005 Г., В СИЛА ОТ 10.06.2006 Г.)

§ 34. Законът влиза в сила 6 месеца след обнародването му в "Държавен вестник", с изключение на чл. 3, ал. 3, чл. 159 и 160, които влизат в сила от датата на присъединяването на Република България към Европейския съюз.

**ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ КЪМ ДАНЪЧНО-ОСИГУРИТЕЛНИЯ
ПРОЦЕСУАЛЕН КОДЕКС**
(ОБН. - ДВ, БР. 105 ОТ 2005 Г., В СИЛА ОТ 01.01.2006 Г.)

§ 88. Кодексът влиза в сила от 1 януари 2006 г., с изключение на чл. 179, ал. 3, чл. 183, ал. 9, § 10, т. 1, буква "д" и т. 4, буква "в", § 11, т. 1, буква "б" и § 14, т. 12 от преходните и заключителните разпоредби, които влизат в сила от деня на обнародването на кодекса в "Държавен вестник".

**ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ КЪМ АДМИНИСТРАТИВНОПРОЦЕСУАЛНИЯ
КОДЕКС**

(ОБН. - ДВ, БР. 30 ОТ 2006 Г., В СИЛА ОТ 12.07.2006 Г.)

§ 142. Кодексът влиза в сила три месеца след обнародването му в "Държавен вестник", с изключение на:

1. дял трети, § 2, т. 1 и § 2, т. 2 - относно отмяната на глава трета, раздел II "Обжалване по съдебен ред", § 9, т. 1 и 2, § 11, т. 1 и 2, § 15, § 44, т. 1 и 2, § 51, т. 1, § 53, т. 1, § 61, т. 1, § 66, т. 3, § 76, т. 1 - 3, § 78, § 79, § 83, т. 1, § 84, т. 1 и 2, § 89, т. 1 - 4, § 101, т. 1, § 102, т. 1, § 107, § 117, т. 1 и 2, § 125, § 128, т. 1 и 2, § 132, т. 2 и § 136, т. 1, както и § 34, § 35, т. 2, § 43, т. 2, § 62, т. 1, § 66, т. 2 и 4, § 97, т. 2 и § 125, т. 1 - относно замяната на думата "окръжния" с "административния" и замяната на думите "Софийския градски съд" с "Административния съд - град София", които влизат в сила от 1 март 2007 г.;

2. параграф 120, който влиза в сила от 1 януари 2007 г.;

3. параграф 3, който влиза в сила от деня на обнародването на кодекса в "Държавен вестник".

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ КЪМ ЗАКОНА ЗА ТЪРГОВСКИЯ РЕГИСТЪР
(ОБН. - ДВ, БР. 34 ОТ 2006 г., ИЗМ. - ДВ, БР. 80 ОТ 2006 г., ИЗМ. - ДВ, БР. 53 ОТ 2007 г., В СИЛА ОТ 01.01.2008 г.)

§ 56. (Изм. - ДВ, бр. 80 от 2006 г., изм. – ДВ, бр. 53 от 2007 г.) Този закон влиза в сила от 1 януари 2008 г., с изключение на § 2 и § 3, които влизат в сила от деня на обнародването на закона в "Държавен вестник".

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ КЪМ ЗАКОНА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА ЗДРАВЕТО
(ОБН. - ДВ, БР. 81 ОТ 2006 г.)

§ 5. (1) Заварените към датата на влизане в сила на този закон занаятчийски предприятия, извършващи услуги в областта на оптиката и оптометрията, могат да продължат да осъществяват дейността си, ако в 6-месечен срок се регистрират по реда на чл. 26б в съответния РЦЗ.

(2) В 6-месечен срок от влизане в сила на този закон собствениците на занаятчийски предприятия или наследниците, или правоприемниците, извършващи услуги в областта на оптиката и оптометрията, както и чираците, калфите и майсторите, подават молба до съответната регионална занаятчийска камара за заличаването им от съответните регистри по чл. 21, 48, 54 и 63 от Закона за занаятите.

(3) В случаите по ал. 2 регионалните занаятчийски камари заличават регистрацията на съответните лица в 14-дневен срок от подаването на молбата и издават удостоверение за заличаване на калфите и майсторите, въз основа на което те могат да се ползват с правата по чл. 26а.

§ 6. (1) Лицата с придобита професионална квалификация по специалност "Оптометрия" се ползват с правата по чл. 26а, ал. 2 и 3 и могат да предприемат мерки за корекция на зрението.

(2) Лицата с придобита професионална квалификация по специалност "помощник-фармацевт и очилар" се ползват с правата по чл. 26а, ал. 2 и 3, а лицата с придобита професионална квалификация по специалност "оптика, оптико-механични и оптико-електронни уреди" - с правата по чл. 26а, ал. 3.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ КЪМ ЗАКОНА ЗА КУЛТУРНОТО НАСЛЕДСТВО
(ОБН. - ДВ, БР. 19 ОТ 2009 г., В СИЛА ОТ 10.04.2009 г.)

§ 44. Законът влиза в сила от 10 април 2009 г., с изключение на чл. 114, ал. 2 и чл. 126, които влизат в сила от 10 април 2010 г.

Приложение № 1 към чл. 3, ал. 1

(Изм. - ДВ, бр. 81 от 2006 г., изм. - ДВ, бр. 19 от 2009 г., в сила от 10.04.2009 г.)

Списък на занаятите
(по групи)

I. Група на занаятите в областта на строителството и довършителните работи (Загл. изм. - ДВ, бр. 19 от 2009 г., в сила от 10.04.2009 г.)

1. Зидарство
2. Бетонджийство: изработване на кофраж, арматура и бетонни конструкции
3. Изработване на камини, кахлени печки и въздушно отопление
4. Покривни работи
5. Изработване на термична и звукова изолация
6. Изработване на подове с монолитно покритие
7. Облицоване с керамични и други видове плочи
8. Поставяне на паркет и други настилки
9. Вътрешно обзавеждане
10. (зал. - ДВ, бр. 19 от 2009 г., в сила от 10.04.2009 г.)
11. Изграждане на кладенци

12. Каменоделство
13. Мазачество и шпакловане
14. Бояджийство и лакировачество
15. Изграждане на скелета
16. Коминочистене

II. Група на занаятите в областта на електротехниката и металообработването

17. Монтаж на метални конструкции
18. Електро- и газозаваряване
19. Поддръжка на медицинска техника
20. Изработване на автокаросерии
21. Вулканизация
22. Поправка на велосипеди
23. Поддръжка на хладилна и климатична техника
24. Поддръжка на канцеларска информационна техника
25. Поддръжка на битова електротехника
26. Поддръжка на електронна техника
27. Поправка на аудио- и видеотехника
28. Автомонтьорство и автосервизни услуги
29. Поддръжка на селскостопански машини
30. Изработване и поддръжка на В и К инсталации
31. Изработване и поддръжка на отоплителни инсталации и апарати
32. Бакърджийство
33. Часовникарство
34. Ключарство
35. Гравьорство
36. Стругарство
37. Галванизация
38. Изработване на златни покрития
39. Металолеярство и леярство на камбани
40. Изработване на метални духови инструменти
41. Бижутерство
42. Точиларство

III. Група на занаятите в областта на обработката на дървени и други материали

43. Изработване на мебели
44. Изработване и монтаж на врати и прозорци
45. Изработване на щори и жалузи
46. Корабостроителство и лодкостроителство
47. Изработване на дървени играчки
48. Бъчварство
49. Коларство
50. Кошничарство
51. Изработване на дървени съдове
52. Изработване на дървени музикални инструменти
53. Свещарство
54. Изработване на арфови инструменти
55. Изработване на органи и хармониуми
56. Изработване на пиана и чембали
57. Изработване на акордеони
58. Изработване на цигулки
59. Изработване на лъкове

IV. Група на занаятите в областта на шивачеството, текстила и кожухарството

60. Дамско и мъжко шивачество

- 61. Бродировачество
- 62. Тъкачество
- 63. Плетачество
- 64. Тапицерство
- 65. Бубарство/копринарство
- 66. Въжарство
- 67. Кожухарство и кожарство
- 68. Обработка на кожи
- 69. Обущарство
- 70. Седларство
- 71. Шапкарство

V. Група на занаятите в областта на производството на храни и напитки

- 72. Хлебарство
- 73. Ситничарство
- 74. Сладкарство
- 75. Месарство
- 76. Колбасарство
- 77. Мелничарство
- 78. Пивоварство и приготвяне на малц
- 79. Приготвяне на боза или други безалкохолни напитки
- 80. Приготвяне на спиртни напитки
- 81. Готварство и ресторантьорство
- 82. Обществено хранене и кетеринг

VI. Група на занаятите в областта на здравните и хигиенните услуги

- 83. (отм. - ДВ, бр. 81 от 2006 г.)
- 84. (отм. - ДВ, бр. 81 от 2006 г.)
- 85. Поддръжка на слухови апарати
- 86. Изработване на ортопедични обувки
- 87. Изработване на изкуствени крайници
- 88. Фризьорство
- 89. Козметика и масаж
- 90. Маникюр, педикюр, ноктопластика
- 91. Гримьорство
- 92. Перукерство
- 93. Почистване на сгради и рециклиране

VII. Група на занаятите в областта на медиите, рекламата и комуникациите

- 94. Фотография
- 95. Медийна техника и медиен дизайн
- 96. Технически услуги в областта на медиите и информацията
- 97. Изработка на табели, светлинни реклами и дизайн в областта на комуникационните средства
- 98. Книгovesство
- 99. Печатарство
- 100. Ситопечатарство
- 101. Флексопечатарство
- 102. Литография
- 103. Цинкография

VIII. Група на занаятите в областта на стъklarството и керамиката

- 104. Стъklarство и/или облагородяване на стъкло

105. Изработване на стъклени изделия чрез духане
106. Изрисуване на стъкло и порцелан
107. Шлифоване и гравирание на стъкло
108. Шлифоване и гравирание на скъпоценни камъни
109. Изработване на керамични изделия
110. Фина механика

IX. Народни художествени занаяти

111. Художествена обработка на кожа
112. Изработване на накити
113. Изработване на изделия от ковано желязо
114. Медникарство
115. Художествено леене
116. Звънчарство
117. Ножарство
118. Изработване на старинно оръжие
119. Везбарство
120. Художествено плетиво
121. Изработване на национални кукли
122. Изработване на народни музикални инструменти
123. Иконопис и стенопис
124. Изработване на художествена керамика
125. Художествена обработка на дърво
126. Изработване на художествени тъкани
127. Гайтанджийство
128. Изработване на национални костюми
129. Копаничарство